

dis subducitur, et ubi quæri possit ab omnibus ignoratur. Sed peregrini non valentes puerum reperire, tristes domum redeunt, patrique quæ circa filium evenerant nuntiaverunt. Quibus auditis, pater concito surgit, tristis ad aquam pergit, navimque longe subductam requirit; et ut filium saltem mortuum, cum non possit vivum, adinvenire elaboravit. Qui, dum diu puerum in loco ubi deciderat quæreret, nec inveniret, ad terram rediit, unicum quæsit: quo reperto, post longum spatium puerum invenit. His ita gestis, in domum proximam declinavit, ibique puerum mortuum, et nullum vitæ signum habentem deposuit, tantumque quæ exsequiis necessaria erant sollicitè quæsit. Dum hæc sic geruntur, mater pueri cum cæteris mulieribus, quarum magna multitudo domum introierat, misericordiam Domini et beati Godehardi implorat; et, ut solitam benignitatem, quam omnibus impendebat, non sibi subtrahat, devotissime exorat. Quid plura? post parvum tempus, puer singultus emittit; aqua, quam hauserat, cum magno impetu effluxit, et tandem vitam pristinam resumpsit.

48. Fuit vero circa idem tempus vir mercatorie arti deditus, qui negotiando diversas terras pertransibat, et sibi suisque victum difficulter quærebat. Contigit vero ut hic quodam tempore causa mercaturæ cum pluribus aliis inter paganos tenderet, et possessionem non modicam secum deferret. Qui dum prosperato itinere pergerent, contigit eos vastam solitudinem introire, ubi non modicam multitudinem paganorum obviam habuerat. Quod videntes ad arma cucurrerunt, defensacula undique sibi præparaverunt; sed multitudini illorum resistere non valuerunt. Tunc vero quosdam ex ipsis morti dederunt, quosdam corpore truncaverunt,

A quosdam captivaverunt, bonaque ipsorum diripuerunt. Inter quos captivos prædictus vir, cum quodam puero filio fratris sui captivatur, et in remotissimas partes paganorum deducitur; ibique in quadam insula Oceani (96) detinetur, ubi cum diu servili opere desudaret, et unde eriperetur non haberet, utpote ubi mare undique circumflueret, nec ullum locum evadendi inveniret, tandem se ad patrocinium beati Godehardi patroni nostri iturum devovet, si per quam partem manus illorum effugere posset, illi demonstraret. His ita gestis, quadam die dum circa littus maris angustiendo, et orationibus insistendo deambularet, cymbam parvam in obscuro loco littoris invenit, in qua se mare transire, Dei adiutorio, speravit; sed quia mare magnum et spatiosum fuerat, tantum periculum attentare trepidabat, seseque orationibus beati Godehardi commendabat, petens ut animo illius inspiraret, et competentia adminicula ei præpararet, quibus tantam tribulationem evadere potuisset. His finitis, jam nox advenerat cum jam fixo animo se ad fugam præparabat. Acceptis igitur duabus lanceolis et panno deculcitra abstracto, ad puerum filium fratris sui, qui in alia villa morabatur, pergit, cumque secum abduxit. Sed cum ad naviculum venisset, lanceolis et panno quem secum portavit, velum adaptavit, et sic se misericordie Domini et beati Godehardi commendavit. Quod videntes qui in insula commorabantur, eum subito persecuti sunt; sed, Deo adjuvante, eum comprehendere nequibant, domumque infecto negotio remigabant. Prædictus vero vir, non immemor quod Deo voverat, sine mora ad patrocinium beati Godehardi veniebat, et lanceas et pannum unde velum fecerat, in memoriam tanti miraculi in ecclesia nostra suspendi rogabat.

APPENDIX.

49. Interea dum hæc aguntur, et memoria beati Godehardi valde celebris habetur, contigit ut archiepiscopus Colonicus, Henricus (97) nomine, civitatem nostram cum non modica manu cleri et populi pertransiret, et prædicta miracula, quæ per eum fiebant, cognosceret. In conventum ergo fratrum nostrorum venit, et fraternitatis nostram devotè postulavit. Ad cujus fraternitatis confirmationem dari sibi de reliquiis beati patroni nostri humiliter petiit, promittens se facturum ut in omni diocesi sua celebris haberetur, et congruus honor tanto viro exhiberetur; sed quia petitionem ejus propter absentiam pastoris nostri distulimus, et tunc nos satisfacturos voluntati ipsius polliciti sumus, ubi is

adesset. Non multo post tempore, dominus noster cum in conventu nostro hæc supradicta cognovisset, petitioni archiepiscopi acquievit, et quæ ab eo postulabantur sibi donari præcepit. Mox abbas beati Godehardi ad eum cum portione reliquiarum transmittitur et ab eo devotissime suscipitur. Hanc vero portionem archiepiscopus in terram nativitatis suæ, id est in Sueviam, transmisit, ibique quamdam ecclesiam in honorem ipsius instituit: ad quam cum multi confluerent, et certissimam salutem animæ et corporis recuperarent, contigit ut quadam die cuidam viro manus abscinderetur, adeo ut nec minima particula corpori jungeretur. Videns ergo mancum se esse, manum arripuit, et fide firmata eam ad

truncum apposuit, et ad eandem ecclesiam ad patrocini-um beati Godehardi migravit : ubi cum devotissime misericordiam ipsius imploraret, contigit celeberrimum miraculum, ut trunco manus conglutinetur, et in pristinum statum restitueretur.

50. Vir quidam honestus, cujus nomen Theodorici, civis Hildenesheimensis. Hic devotione singulari motus, fraternitatem instituit sancti Godehardi, et in eam utriusque sexus homines induxit, tribuens de propriis eleemosynam pauperibus satis largam in festo dicti pontificis Godehardi. Hic in infirmitate quadam decumbens, quæ phthisis dicitur, a medicis derelinquitur, qui de vita ipsius desperabant. Quadam vero nocte, quam pene duxit insomnem, apparuit ei sanctus Godehardus in habitu pontificali, dicens ei : « Quid agis, frater ? cur sic jaces prostratus in lecto ? » Cui Theodoricus respondit : « Infirmitate gravatus valida, aliud non possum quam prostratus jacere; sed rogo te, sancte Godeharde, ora pro me. » Cui vir sanctus ait : « Surge in nomine Domini nostri Jesu Christi, et vade ad ecclesiam, et ostende te confratribus tuis, et dic eis : Quia Dominus Jesus meritis meis te sanavit, eo quod honorem meum in hac infirmitate procurasti. Insuper dic eis ut in inceptis perseverent, et ego frater eorum ero, et defensor ab hoste maligno, et ab omnibus quæ honorem, vitam, sive famam eorum lædere possunt, et apud Deum intercessor ero sem-

per. » Dicitur autem infirmus surrexit, et quod ei dictum fuerat fecit. Et omnes qui audierant verbum Deum benedicebant, qui talem eis patronum dedit et intercessorem. Dicitur autem Theodoricus sanus et hilaris, postea vixit annis multis, devote Deo et sancto Godehardo se commendans.

51. Magister Joannes (98) decanus Aquensis, cum scholaris esset, tam graviter quodam tempore infirmatus est, ut confessus et inunctus nihil ei nisi mors videretur. Qui cum materia rapta esset in cerebrum, solus jacens in excessum venit, viditque homines sibi ignotos intrare, qui lances quas manibus portabant cum lignis brevibus et quadratis ante ipsum ponebant. Stantibus ipsis ex una parte lectuli, contemplatus est introire tres inclytos confessores, sanctum videlicet Martinum Turonensem, et sanctum Godehardum episcopum Hildenesheimensem, beatumque Bernwardum, qui cum parte ex altera circumsteterent. In quorum conspectu puer Joannes sui imponitur lanci, et ligna ponderis alteri. Cumque elevata statera, juvenis æger minus habens inventus est, prædicti confessores puerulum parvum et mendicum sinui ejus imposuerunt, qui simul lancem adversam mox suspendentes, lignis graviores apparuerunt, statimque Joannes, qui mihi hanc visionem retulit, in sudorem erumpens crisin fecit, et de eadem infirmitate citius convaluit.

Postremum miraculum editionis Lipsianæ, vitæ brevioris.

52. Anno Domini 1538 civitas Pataviensis per episcopum Pataviensem (99), cum multa armatorum militia, circumvallata sic arctabatur, quod populus in ea desperatus de salute, hostibus suis se tradere volebat. Contigit autem ut unus inter eos in sancto Godehardo specialem gerens fiduciam, et inter majores civitatis residens, diceret : « Audivimus multam pietatis insignia et salutaris auxilii augmenta non modica, quomodo sanctus Godehardus de hac nostra ortus terra, imo de hac nostra diocesi, multis astitit tribulatis, et consolationem ab eo receperunt, ut multis est notissimum. Expediit ergo ut et nos ipsius adjutorium imploremus, petentes devotione supplicii ut clementer nobis assistat, et iram Dei, per quam meruimus hanc calamitatem, a nobis avertat. » Placuit omnibus verbum senis, ejusque omnes favent hortamento, et votum fecerunt unani-

miter se missuros aliquot de civibus cum oblationibus, petentes ut eis in necessitatibus suis citius subveniret. Quo voto emisso, mira celeritate se invenerunt consolatos. Nam generosus princeps dux Bavarie (100) veniens, negotium interceptit, et inter episcopum Pataviensem et cives dictæ civitatis ab eo obsessæ treugas constituit amicabile. Sicque præsul abscessit, et civitas pace gaudebat insperata. Sed et medio tempore dicitur dux Bavarie pacem inter episcopum et civitatem inceptam confirmavit, et consolationem hominibus utriusque sexus condonavit. Cives autem dictæ civitatis suos, ut voverant, ad sepulcrum miserunt sancti Godehardi cum votivis oblationibus, omnibus ibidem narrantes qualiter suffragiis sancti Godehardi de tribulatione maxima subito fuerint liberati.

APPENDIX ALTERA.

Miracula in exteris provinciis facta, in quas delatæ sunt S. Godehardi reliquiæ.

Scire volentibus quæ et quanta Dominus operari sit dignatus per merita beati Godehardi, cum essemus in provincia Trajectensi, et in aliis locis, habentes nobiscum venerabiles reliquias ejusdem, bre-

viter quædam adnotare curavimus. Honorabilem virum abbatem in Dokkinge curatum evidentiter cognovimus a fluxu sanguinis, quo vehementer et diu laboraverat. Per ejus suffragium matronam etiam